

hvis man nu paa eengang vilde bryde med et Forhold, der har bestaaet i en saa lang Aarvækst, og hvorefter Tilstanden med Hensyn til Landeveiene i det Hele har udviklet sig.

Indenrigsministeren: Jeg vil kun gjøre den ærede sidste Tale opmærksom paa, at Staten dog aabenbart ikke har anlagt Hovedlandeveiene for Amternes Skjld, for de Districters Beboeres Skjld, igjennem hvilke Hovedlandeveiene gaae; men den har anlagt dem, fordi der, dengang man tog Beslutningen om at anlægge dem, blev tillagte dem en overordentlig Betydning for Staten, for det Almindelige. Nu træder istedetfor Hovedlandeveiene andre Færdselsmidler, nu afløses Hovedlandeveiene af Jernbaner. Om nogle saa Aar troer jeg, at det vil være vanskeligt at paavise en eneste Hovedlandeveisstrækning, som vil have nogen større almindelig Betydning end den, de mindre Landeveie nu have. Naar altsaa Hovedlandeveiene ikke mere svare til den Hensigt, hvori man anlagde dem, saa forlader Staten dem, og jeg skalde formene, at det er en meget stor Fordeel for Amtene at modtage disse, for største Delen ved Statens Midler bestroede Landeveie, at de Millioner, Staten har udgivet til Veiene komme Districterne, Amtene, tilgode i Skikkelse af gode, velanlagte og vedligeholdte Forbindelsesveie, som de sikkert ikke havde faaet, saafremt de havde maattet anlægge dem paa egen Bekostning. Dersom man vil gjøre gjældende, at Ligheds- og Billighedsprincipet nu bliver brudt ved uden Bederlag at afgive Hovedlandeveiene til Amtene, forekommer det mig, at man først og fremmest maatte have afgjort, om Ligheds- og Billighedsprincipet havde været tilstede ved den Maade, hvorpaa Hovedlandeveiene hidtil have været anlagte, om de i samme Grad ere komne de forskjellige Egne tilgode. — Ibet jeg har Ordet, maa jeg ikke undlade at besvare et Par Bemærkninger, der ere fremkomne fra de ærede Medlemmer for Sørs Amts 4de Valgkreds (Holstein) og for Bornholms 1ste Valgkreds (Fallesen). Det ærede førstnævnte Medlem havde ganske rigtigt opfattet, at dette Lovudkast i enkelte Punkter ligner et andet Lovudkast, som jeg har havt den Ære at forelægge det høie Thing; men

jeg vil i saa Henseende kun bringe den ærede Rigsdagsmand i Erindring, hvad jeg udtalte ved det sidstnævnte Lovudkasts Behandling, at det nemlig var mig i den Grad om at gjøre at føre Lovudkastet igjennem, at jeg havde søgt at begrænse det til det mindst Mulige. Jeg har haabet, at det skalde lykkes; og jeg vilde ønske, at jeg nu maatte kunne tage den ærede Rigsdagsmands Bemærkning som Propheeti om, at det vil lykkes mig samtidigt at føre de to Lovudkast om Veivæsenet igjennem. Thinget; men for det mulige, jeg haaber ikke meget sandsynlige, Tilfælde, at dette ikke skalde kunne lykkes mig, troer jeg, at han vil erkjende, at det har været nødvendigt for mig at affatte dette foreliggende Lovudkast saaledes, at det udgjorde et samlet, afrundet Hele for sig. Deri vil den ærede Rigsdagsmand finde en Forklaring af, hvorfor jeg ikke blandt Andet har ladet Bestemmelsen i § 7 om, at Veiarbejde for Fremtiden kunde udføres ved Entreprise paa Communens Bekostning, udgaae her og oversføre i den anden Lov. Den udgjør i mine Tanker et væsentligt Led i hele den Ordning, her er foreslaaet, og jeg kan ikke være tjent med først at see det Led suppleret, naar det maastee først i en fjernere Fremtid lykkes igjennem det andet af mig nævnte Lovudkast at faae det ophjævet til Lov. Det af mig nævnte Hensyn at begrænse mig, for om muligt at føre Noget igjennem, har ogsaa bevæget mig til, da dette Lovudkast første Gang blev fremlagt, ikke at foreslaae nogen Forandring i Sagenes særlige Forpligtelse til at vedligeholde deres Veie, netop fordi jeg dengang frygtede for, at jeg ved at indføre for meget Nytt i Lovudkastet skalde gjøre dets Gang igjennem Rigsdagen altfor vanskelig og besværlig. Det har været mig en stor Tilfredsstillelse under Behandlingen af Lovudkastet om Styrelsen af Communernes Anliggender at erfare, at det ærede Thing, idetmindste de, som have udtalt sig, næsten eenstemmigt synes at billige den af mig foreslaaede Sammenbrugging af forskjellige Districter, men den ærede Rigsdagsmand maa erindre, at da jeg conciperede det nævnte Lovudkast, forelaa der Intet for mig om Thingets Stemning i saa Henseende. Jeg vil imidlertid som sagt — jeg gjentager det — modtage den